

NAVODILA ZA RAVNANJE Z BIOLOŠKIMI ODPADKI (KUHINJSKIMI ODPADKI IZ GOSPODINJSTEV IN ZELENIH VRTNIM ODPADOM)

(13. člen Uredbe o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom – U.L. RS št. 39/2010)

NAMEN IN CILJI RAVNANJA Z BIOLOŠKIMI ODPADKI

Z ločenim zbiranjem bioloških odpadkov, ki zavzemajo slabo tretjino gospodinskih odpadkov, dosežemo manjšo količino odloženih odpadkov na odlagališču in s tem podaljšanje življenjske dobe odlagališča, manj bioloških odpadkov na odlagališču pa pomeni tudi manj toplogrednih plinov. Zbrani biološki odpadki se predelajo v kompost, ki se vrne v naravni snovni krog in s tem prepreči onesnaževanje narave.

PREPOVED MEŠANJA BIOLOŠKIH ODPADKOV Z DRUGIMI KOMUNALNIMI ODPADKI

V skladu z Uredbo o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (U.L. RS št. 39/2010), je prepovedano mešanje bioloških odpadkov z drugimi vrstami odpadkov, ki nastajajo v gospodinjstvu.

Kuhinjske odpadke je prepovedano rezati, drobiti ali mleti ter redčiti z namenom, da se z odpadno vodo odvajajo v javno kanalizacijo, greznice, nepretočne greznice ali neposredno v vode.

NAČIN ZBIRANJA BIOLOŠKIH ODPADKOV

Povzročitelji bioloških odpadkov morajo prednostno poskrbeti za hišno kompostiranje bioloških odpadkov, v kolikor nimajo te možnosti, pa morajo biološke odpadke ločeno prepuščati izvajalcu javne službe, v namenskih rjavih zabojnikih.

Biorazgradljivi kuhinjski odpadki se zbirajo v manjši plastični posodi velikosti 7 litrov, ki so jo prejela vsa gospodinjstva. Biorazgradljivi kuhinjski odpadki so:

- ▲ zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst (čebulni in krompirjevi olupki, odpadki solate, zelja, korenja, redkve, zelene..., olupki sadja),
- ▲ jajčne lupine,
- ▲ kavna usedlina,
- ▲ filter vrečke,
- ▲ pokvarjeni prehrambeni izdelki,
- ▲ kuhani ostanki hrane,
- ▲ papirnati robčki,
- ▲ papirnate brisače
- ▲ papirnate vrečke.

Kuhinjske odpadke zbrane v manjših posodah, odložimo v rjave zabojnike z napisom »BIOLOŠKI ODPADKI«.

V rjave zabojnike je dovoljeno odlagati tudi zeleni vrtni odpad in sicer:

-odpadno vejevje (razrezano na manjše kose dolžine do 20 cm),travo, listje, staro zemljo

lončnic, rože, plevel, gnilo sadje, steljo malih rastlinojedih živali, lesni pepel.

V rjavi zabojnik za biološke odpadke ne sodijo odpadki, ki se v okolju ne razgradijo in sicer: nevarne snovi, plastika, steklo, kovine, keramika, kosti, maščobe, ostanki tekstila, vsebina vrečk za sesalce, zdravila, oblanci in žagovina obdelanega lesa, mačji in pasji iztrebki, plenice.

KOMPOSTIRANJE BIOLOŠKIH ODPADKOV

Delež biološko razgradljivih odpadkov v komunalnih odpadkih lahko zmanjšamo predvsem z intenzivnim ločenim zbiranjem tovrstnih odpadkov na izvoru in z ustrezno predelavo.

Najenostavnejši način obdelave ločeno zbranih biološko razgradljivih odpadkov je kompostiranje s ciljem, pridobiti nove, uporabne organske snovi – kompost.

S hišnim kompostiranjem lahko dosežemo znatno zmanjšanje količine biološko razgradljivih odpadkov, ki vstopajo v snovni tok komunalnih odpadkov.

HIŠNO KOMPOSTIRANJE BIOLOŠKIH ODPADKOV - NASVETI ZA PRAVILNO KOMPOSTIRANJE

1. Zakaj kompostirati?

- ▲ za izboljšanje sestave prsti,
- ▲ za boljše zadrževanje vlage,
- ▲ za boljše prezračevanje tal,
- ▲ za večjo akumulacijo toplote,
- ▲ za pridelavo zdravih rastlin s plodovi polnega okusa.

2. Odpadki primerni za kompostiranje

- a) zeleni vrtni odpad: odpadno vejevje, trava, listje, stara zemlja lončnic, rože, plevel, gnilo sadje, stelja malih rastlinojedih živali, lesni pepel,
- b) kuhinjski odpadki: zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst, jajčne lupine, kavna usedlina, filter vrečke, pokvarjeni prehrambeni izdelki, kuhani ostanki hrane, papirnati robčki, papirnate brisače in papirnate vrečke.

3. Odpadki, ki niso primerni za kompostiranje

So vsi odpadki, ki se v okolju ne razgradijo, poslabšajo kakovost komposta in vsebujejo nevarne snovi (plastika, steklo, kovine, keramika, kosti, maščobe, ostanki tekstila, vsebina vrečk za sesalce, zdravila, oblanci in žagovina obdelanega lesa, mačji in pasji iztrebki, plenice).

4. Postavitev kompostnika

Za postavitev hišnega kompostnika na vrtu izberemo poldnevni ali senčen prostor, zavarovan pred vetrom in lahko dostopen. Hišni kompostnik naj ima neposreden stik s tlemi in naj bo primerno prezračen. Postavi se ga tako, da ne povzroče motenj (npr. smrad) na sosednjih zemljiščih. Ta osnovna pravila so primerna za vse običajne sisteme, ne glede na to ali so odprti iz lesa ali žičnati ali pa plastični zaprti hišni kompostniki.

5. Tehnika pravilnega kompostiranja

Hišni kompostnik mora imeti neposreden stik s tlemi. Osnovna plast zdrobljenih vej poskrbi za dobro zračenje od spodaj in preprečuje zastajanje vode. Za optimalen razkrojni proces je pomembna zadostna ponudba kisika, ki jo dosežemo tako, da se suhi strukturni material (veje in zeleni obrez) in vlažni nestrukturni material (trava, kuhinjski odpadki) vedno med seboj mešajo. Kuhinjske odpadke in ostanke hrane je potrebno takoj prekriti z listjem, zemljo, travo ali rahlo zagrebsti, da preprečimo neprijetne vonjave in ne privabljamo neželenih gostov, kot so podgane ali ptiči. V procesu razgradnje, ki poteka pri 50 - 60 °C, mikroorganizmi, bakterije in glive proizvajajo humus in hranilne snovi, za kar pa potrebujejo določeno vlago. V času daljše poletne suše je priporočljivo vlaženje kompostnega kupa.

Ko je hišni kompostnik poln po približno pol leta, njegovo vsebino preložimo. S tem ga prezračimo in pospešimo razkroj. Dozorel kompost presejemo s sitom z odprtinami 15 do 20 mm, preostanek uporabimo za nadaljnji razkroj kot strukturni material.

6. Kako uporabiti pridelani kompost?

Zrel kompost presejemo skozi fino sito in ga uporabimo za lončnice, gredice. Grobi, nepresejani kompost pa lahko uporabimo za gnojenje sadnega drevja in večjih rastlin. Kompost lahko raztresemo po površini ali pa ga plitvo zamešamo v zemljo.

NAČIN PREPUŠČANJA BIOLOŠKIH ODPADKOV IZVAJALCU JAVNE SLUŽBE

Za vse povzročitelje, ki biološke odpadke zbirajo v zabojnikih za biološke odpadke (rjavi zabojnik), se odvoz bioloških odpadkov izvaja vsak teden in sicer:

	Naselje oz. ulica
PONEDELJEK	Izlake, Kisovec (vse ulice oz. naselja), Mlinše Zagorje ob Savi (večstanovanjski objekti, Cesta Borisa Kidriča – delno, Cesta zmage-delno, Kolodvorska cesta, Savska cesta, Ulica talcev, Gasilska cesta, Cankarjev trg, Trboveljska cesta, Naselje Srečka Kosovela, Selo, Cesta 9. avgusta 15,17,19,21,24,26,28,30,32,34,36,38)
TOREK	Zagorje ob Savi (vse ostale ulice oz. naselja)

Na podlagi 15. člena Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Zagorje ob Savi (U.L. RS št. 45/2011), so povzročitelji dolžni pripraviti zabojnike za biološke odpadke na odjemno mesto v času odvoza bioloških odpadkov.

DRUGI POGOJI PREPUŠČANJA BIOLOŠKIH ODPADKOV

- ^ biološke odpadke je prepovedano v rjavi zabojnik odlagati v plastičnih vrečkah, lahko pa jih odlagamo v posebnih biorazgradljivih vrečkah ali v papirnatih vrečkah,
- ^ mokre odpadke lahko zavijemo v papir in tako preprečimo prehitro razgradnjo v posodi in s tem razvijanje neprijetnih vonjav prav tako pozimi preprečimo zamrznitev odpadkov k posodi,
- ^ maščobe in cigaretni ogorki ne sodijo v rjavo posodo,
- ^ z biološkimi odpadki lahko sami gospodarite v obliki lastnega kompostiranja in pridelan kompost vračate zemlji.

NADALNJE RAVNANJE Z ZBRANIMI BIOLOŠKIMI ODPADKI

Vsi zbrani biološki odpadki se predajo Centru za ravnanje z odpadki Zasavje, d.o.o., ki za del bioloških odpadkov zagotovi tudi ustrezno predelavo.

Preostali del bioloških odpadkov prevzame družba Simbio d.o.o. Celje v regijskem centru za ravnanje z odpadki Celje, kjer zagotovi nadaljnjo predelavo.